

FENERBAHÇE KULÜBÜ FUTBOL BRANŞI

17 HAZİRAN 2011 TARİHİ İTİBARIYLA DEĞERLEME DANIŞMANLIK RAPORU

Türk Milli takımın kullandığı formalar ise iç sahada Türkiye bayrağının renklerinden alan klasik kırmızı-beyaz formadır. Dış sahada kullanılan forma ise yeni dizayn edilmiştir; Türkiye bayrağı rengi kırmızı ile beyaz renkten oluşmaktadır. Avusturya-İsviçre'nin ortaklaşa düzenlediği EURO 2008'de sakatlıklara rağmen (Almanya maçında toplam 14 oyuncu vardı ve bunların 2'si kaleciydi) Almanya ile yarı final oynadı ve son dakika golüyle elendi.

Bu turnuvadan sonra 2012 Dünya Kupası'na katılmayı amaçlayan takım İspanya ve Bosna-Hersek'in ardından grubunu 3. sırada tamamladı ve 2012 Dünya Kupası'na da katılma şansı sona erdi. Elemelerin ardından teknik direktör Fatih Terim, görevi bıraktığını açıkladı. Uzun bir süre hocasız kalan takım, 17 Şubat 2010 tarihinde Türkiye Futbol Federasyonu'nundan yapılan açıklamada Guus Hiddink'in göreve getirilmesinin bildirilmesiyle, direktörü bulmuş oldu. Türkiye, Hiddink ile 2 yılı opsiyonlu 4 yıllık sözleşme imzalamıştır.

4. DEĞERLEME KRİTERLERİ

4.1. Oyuncu değeri

Futbol oyuncu değerleri, birçok belirsiz ve subjektif unsurlar taşımasından dolayı kesin olarak tespit edilemeyen bir husustur. Oyuncular aynı zaman diliminde farklı takımların farklı ihtiyaçları nedeni ile taraflara farklı değerler ifade edebilmektedir. Bununla beraber aynı oyuncuya ilişkin çeşitli unsurlar değeri etkileyebilmektedir. Bunlardan bazıları aşağıda sunulmuştur;

a. Son Zamanlarda Ödenen Transfer Ücretleri

Oyuncu elde edilen maliyeti üzerinden değerlendirilecektir. Bu maliyet, kulüp tarafından satan tarafa ödenen piyasa değeriyle transfer ücreti artı katlanılan bütün giderlerin maliyeti eklenmesi ile belirlenir. Ancak oyuncu gelecekte sadece kariyer hedeflerini (ör: Şampiyonlar Ligi'ne çıkmak, uluslararası tanınırlık vs.) gerçekleştirdiği takdirde değer artışı gerçekleştirir.

b. Geçmiş Üç Yılda Ödenen Transfer Ücretleri

Önceden satın alınan oyuncuların transfer ücreti, oyuncunun kulüpte oynadığı zaman içinde değer düşüşünden ziyade artışına gidilmesi daha çok olasıdır. Bu olasılık bir çok etkenden dolayıdır. Ana etken ise Fenerbahçe Spor Kulübü'nün alıcı ve satıcı kulüp statüsünde olmasıdır Diğer bir etken ise kulüpte oyuncu değerine kulübün tecrübelerinden faydalanması ve kariyer; örneğin Avrupa Ligleri'ne çıkması, uluslararası tanınırlık kazanması gibi katma değerler eklenmektedir.

c. Oyuncuların Sözleşme Süreleri

Oyuncu sözleşme süresi, oyuncunun cari ve gelecek değerine direk bir etkidir. 1995 yılında gerçekleşen, Bosman mahkeme kararı, sözleşme kapsamı dışı kalan oyuncuların serbestçe kulüpten kulübe geçişine olanak sağlamıştır. Bu yüzden kulüplerin daha önceden satılabilir varlıklarını, muhtemelen hiçbir gelir elde etmeden elden çıkarmasına sebep olabilmektedir. Bir oyuncu sözleşmesinin ilk yılında, sözleşmesinin son yılında olan benzer bir oyuncuya göre daha yüksek bir değer temsil edebilmektedir.

Oyuncu değerini etkileyen diğer faktörler aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Oyuncunun oynadığı kulüp
- Oyuncunun yaşı
- Oyuncunun maaş ve diğer ilave gelirleri
- Oyuncunun pozisyonu
- Cari form durumu ve beklentiler
- Uluslararası kariyeri
- Yetenekleri ve gelişimi
- Taşındığı ülke pasaportu
- Transfer piyasasının durumu
- Transfer eden ve edilen ülkeler

4.2. Bosman Kuralı ve Futbol Oyuncuların Değerlenmesinde Etkisi

Bosman mahkeme kararı yada kuralı oyuncuların değerlemesinde önemli bir etkiye sahiptir. Bosman mahkeme kararından önce, futbolcunun sözleşmesi bitse bile kulüpler arasında serbestçe dolaşmalarına izin verilmiyordu. Bunun yanı sıra, her ülkede futbol yönetim biriminden temsilciler hakim kürsüsü oluşturup bonservis ücretine karar verilir ve bu ücret futbolcuyu satın alan tarafından ödenmekteydi. Bosman mahkeme kararın geçmişi 1990'lı yıllarda Belçikalı futbol oyuncu Jean-Marc Bosman'ın mahkemeye başvurmasıyla başlamıştı. Jean-Marc Bosman'ın 1990 yılının Temmuz ayında Royal FC Liege takımıyla sözleşmesi sona ermişti. Yeni sözleşme imzalanacağı zaman kulüp ona taban fiyat teklif etmiş, Bosman bu teklifi kabul etmemiş ve transfer listesine dahil edilmiştir. Belçika'daki futbol yönetim birimi olan URBSFA tarafından bonservis ücretini 200,000 GBP olarak belirlemiştir. Bu ücret çok yüksek olmasından dolayı onun sözleşmesini satın almaya yanaşan kulüp olmamıştır. Bu durumda Bosman eski kulübü ile sözleşmesiz kalmış ve başka bir kulübe de transfer olamamıştı. Bosman Fransa'nın Dunkerque kulüp ile kendisi anlaştı. Royal Liege Kulüp, Dunkerque kulübün mali ödeme gücünden şüphe duyuyordu ve transfere karşı çıkması sonucu URBSFA, Bosman'ın transfer belgesini düzenlemedi. Bosman'ı kulübü tarafından yapılan teklifi reddettiği için idari olarak cezalandırarak kadro dışı bıraktı. Bosman, mahkemede eski kulübü, Belçika futbol federasyonu ve UEFA'ya karşı uluslararası transfer sisteminin hukukiliğin sorgulayan bir dava açtı. Konu, Avrupa Topluluğu'nu ilgilendiren iki uluslararası yönetmeliğin çakışması olduğundan yerel mahkemenin lehte kararı sonucu hakim davayı Avrupa Adalet Divanı'na havale etti. Avrupa Birliği'nin 1960 tarihli Roma Anlaşması'nın 48. maddesine ilişkin, sözleşmesi biten oyuncunun bonservis ücretin ödenmesi durumunda kulüp değiştirebilmesinin uyumlu bulunmadığına dair 15 Aralık 1995 tarihinde mahkeme kararı açıklandı. Avrupa topluluğu vatandaşı futbolcuların, sözleşmelerinin bitiminin ardından bonservis gibi kısıtlamalarla transferlerinin engellenmesinin hiçbir hukuki dayanağı olmadığını belirten karar ile, kulübüyle sözleşmesi biten futbolcular, istedikleri kulüple yeni sözleşme yapabilme serbestisine sahip oldular.

4.3. Değerleme Yöntemleri

Bu konuda 4 farklı yöntem mevcuttur: tarihi maliyeti, değiştirme maliyeti, net gerçekleşebilir değer ve gelecek değeri. Tarihi maliyet, varlığın kaynağını elde etme maliyetinden oluşur. Değiştirme maliyeti, geriye kalan varlıkların kapanış günü itibarıyla değiştirmek için gereken likit varlık değeridir. Net gerçekleşebilir değeri, kapanış gününde varlıkların satılması durumunda satış maliyetlerini düşmek suretiyle bulun likit değerdir. Gelecek değer, gelecek satış veya varlıkların kullanımdan çıkan nakit akımıdır. Gelecek nakit akımı iskonto edilmiş veya iskonto edilmemiş olabilir. Varlıkların gelecek piyasa değeri enflasyona ve şirket de belirli riske tabi tutulur. Bununla beraber futbol oyuncu değerlemesi, tarihi maliyetin oyuncunun performansına göre düşük veya yüksek kalması, değiştirme maliyetinin birebir ölçülerde karşılaştırma imkanı sunan bir varlık olmasındaki oyuncu özelliklerinden kaynaklanan sınırlamalar, gelecek dönem değerinin beklenti bazlı ve sübjektif kriterler içermesinden dolayı her oyuncuya birebir aynı yöntemin uygulanması konusunda sakıncalar doğurmaktadır.

Öngörüler kısmında yer alan değerlendirmeler ile FIFA (Fédération Internationale de Football Association) ve TFF (Türkiye Futbol Federasyonu) kararları farklılık gösterebilir. Uluslararası transfer işlemleri Bosman Kararları gereği/uyarınca FIFA'nın çıkardığı Futbolcuların Statüsü ve Tarnsferine İlişkin Talimatı ile yürütülmektedir. Bu Talimat aynı zamanda CAS (Court Of Arbitration For Sport) ve FIFA'nın yargı kararları ile de yazılı olduğundan farklı şekillenebilmektedir. Diğer yandan, küçüklerin korunması, (18 yaşından küçük futbolcular için) 3 yıllık ve (18 yaşından büyük futbolcular için) 5 yıllık sözleşme üst sürelerinin öngörülmüş olması, koruma süreleri, sözleşmenin feshi halinde haksız fesih tazminatının hesaplanmasında kullanılan parametreler (bu parametreler uluslararası ve ulusal uygulamada birbirinden farklıdır), sözleşmenin kalan süresinde sözleşme yapma hakkı (bu hak raporda da değinildiği üzere uluslararası transferde sözleşmenin bitimine 6 ay kala mevcut bulunmakla birlikte ulusal transferde böyle bir hak yoktur), futbolcuların lehine düzenlenmiş çıkış hakları (erken fesih halinde çıkış hakkının fesih tazminatına etkisi) gibi pek çok değişik düzenleme bir futbolcunun değerine etki eden diğer etkenlerdir. Dayanışma Tazminatı ve Yetiştirme Tazminatı gibi futbolcunun takım değiştirmesini takip eden kulüp gelirleri raporda öngörülmemiş beklentilerdir.

FENERBAHÇE SPOR KLÜBÜ FUTBOLCU KADROSU A TAKIMI (Süper Lig Kadrosu)

No	Takım No	Ad Soyad	Önceki Kulüp / Altyapı	Yaş	Sözleşme Başlama Tarihi	Sözleşme Bitme Tarihi	Alternatif Senaryo 1	Alternatif Senaryo 2	Durumu
1	10	Alexandro De Souza	Cruzeiro Esporte Clube	33	01.06.2009	31.05.2013	5,000,000 EUR	5,000,000 EUR	Teklif
2	27	André Clarindo dos Santos	SC Corinthians Paulista	28	20.07.2009	19.07.2014	7,500,000 EUR	7,500,000 EUR	Teklif
3	4	Bekir Irtegün	Garziantep	27	10.06.2009	31.05.2012	2,500,000 EUR	2,000,000 EUR	Beklentiler
4	88	Caner Erkin	PFK CSKA Moscow	22	30.06.2010	29.06.2014	5,500,000 EUR	3,000,000 EUR	Alış Bedeli
5	16	Cristian Mark Junio Nascimento Oliveira Baroni	Sport Club Corinthians Paulista	27	21.07.2009	31.05.2014	4,000,000 EUR	7,000,000 EUR	Alış Bedeli
6	9	Daniel González Güiza	Real Club Deportivo Mallorca	30	08.07.2008	31.05.2012	6,000,000 EUR	6,000,000 EUR	Teklif
7	2	Diego Alfredo Lugano Morena	São Paulo Futebol Clube	30	18.08.2009	31.05.2013	9,000,000 EUR	2,800,000 EUR	Son Yıl Ücreti
8	5	Emre Belözoğlu	Newcastle United FC	30	09.06.2008	31.05.2012	4,000,000 EUR	3,350,000 EUR	Son Yıl Ücreti
9	58	Fábio Alves da Silva Bilica	Sivasspor	32	09.06.2009	31.05.2012	2,000,000 EUR	1,000,000 EUR	Teklif
10	34	Fehmi Mert Gülrok	FB Altı Yayı	22	01.06.2009	31.05.2012	2,000,000 EUR	2,000,000 EUR	Teklif
11	14	Gökay Traval	FB Altı Yayı	18	01.06.2010	31.05.2013	2,250,000 EUR	1,750,000 EUR	Beklentiler
12	77	Gökhan Gönül	Gençlerbirliği Ofluş	26	04.08.2009	31.05.2014	8,500,000 EUR	10,000,000 EUR	Teklif
13	35	Hasan Erbey	FB Altı Yayı	19	10.07.2010	31.05.2014	500,000 EUR	1,000,000 EUR	Teklif
14	92	Issiar Dia	AS Nancy-Lorraine	24	23.07.2010	31.05.2014	6,250,000 EUR	6,000,000 EUR	Alış Bedeli
15	6	İlhan Eker	Gençlerbirliği	28	10.06.2010	31.05.2013	2,000,000 EUR	1,000,000 EUR	Teklif
16	22	Mahmut Erüğral Taşkan	FB Altı Yayı	21	01.06.2010	31.05.2015	500,000 EUR	500,000 EUR	Beklentiler
17	7	Mamadou Hamidou Niang	Olympique de Marseille	31	15.08.2010	31.05.2013	7,000,000 EUR	6,825,000 EUR	Alış Bedeli
18	38	Mehmet Topuz	Kayserispor	27	15.06.2009	31.05.2013	8,500,000 EUR	10,150,000 EUR	Alış Bedeli
19	11	Miroslav Stoch	Chelsea Football Club	21	02.07.2010	31.05.2014	5,500,000 EUR	5,500,000 EUR	Alış Bedeli
20	20	Özer Hürmaçı	Ankaraspor	24	22.06.2009	31.05.2013	3,500,000 EUR	4,200,000 EUR	Alış Bedeli
21	29	Recep Berk Elitez	FB Altı Yayı	19	25.06.2010	31.05.2014	500,000 EUR	500,000 EUR	Beklentiler
22	21	Selçuk Şahin	İstanbulspor	30	10.06.2009	31.05.2012	2,500,000 EUR	2,000,000 EUR	Teklif
23	23	Semih Şentürk	FB Altı Yayı	28	16.06.2011	31.05.2014	1,000,000 EUR	1,900,000 EUR	Son Yıl Ücreti
24	85	Serkan Kırıntılı	MKE Ankaragücü	26	31.08.2010	31.05.2012	3,000,000 EUR	2,500,000 EUR	Beklentiler
25	25	Uğur Boral	Gençlerbirliği	29	15.06.2011	31.05.2012	500,000 EUR	1,075,000 EUR	Son Yıl Ücreti
26	1	Volkan Demirel	Kartalspor	29	08.07.2009	31.05.2013	6,000,000 EUR	8,000,000 EUR	Teklif
Yurtdışı değerleme raporu tarihinden sonra alınan futbolcular									
27	67	Orhan Şam	Gençlerbirliği	25	10.06.2011	31.05.2015	3,500,000 EUR	3,500,000 EUR	Alış Bedeli
28		Emanuel Chinenye Emenike	Kardemir D.C. Karabükspor	24	10.06.2011	31.05.2015	9,000,000 EUR	9,000,000 EUR	Alış Bedeli
29		Serdar Kesimal	Kayserispor	22	10.06.2011	31.05.2016	4,750,000 EUR	4,750,000 EUR	Alış Bedeli
							122,750,000 EUR	119,800,000 EUR	

Kiralık Futbolcular

No	Ad Soyad	Önceki Kulüp / Altyapı	Kiralık Oynadığı Kulüp	Yaş	Sözleşme Başlama Tarihi	Sözleşme Bitme Tarihi	Alternatif Senaryo 1	Alternatif Senaryo 2	Durumu
1	Abdülkadir Kavalı	MKE Ankaragücü	İstanbul Büyükşehir Belediye	20	12.01.2009	31.05.2013	0 EUR	1,000,000 EUR	Alış Bedeli
2	Furkan Aydın	Sakaryaspor	Çankırı Belediye	20	16.01.2009	31.05.2014	0 EUR	236,720 EUR	Alış Bedeli
3	Gökhan Ünal	Trabzonspor	İstanbul Büyükşehir Belediye	28	18.01.2010	31.05.2013	3,000,000 EUR	1,200,000 EUR	Son Yıl Ücreti
4	Okan Alkan	FB Altı Yayı	Kayserispor	18	01.06.2010	31.05.2013	2,000,000 EUR	1,000,000 EUR	Teklif
5	Onur Karakabak	Sakaryaspor	Manisaspor	19	16.01.2009	31.05.2014	0 EUR	236,720 EUR	Alış Bedeli
6	Volkan Babacan	FB Altı Yayı	Kayserispor	22	01.06.2009	31.05.2013	3,000,000 EUR	1,000,000 EUR	Teklif
							8,000,000 EUR	4,673,440 EUR	
							130,750,000 EUR	124,473,440 EUR	

4.4. Öngörüler ve diğer bilgiler

1. Değerleme rakamları EURO üzerinden hesaplanmıştır.
2. Değerleme rakamları A Takım kadrosu için 2 temel öngörü üzerine şekillendirilmiştir,
 - **Alternatif Senaryo 1:**
İlgili senaryoda ise değer yönetimin tahminleri ve hazırlanmış oldukları 15 Mart 2011 tarihli yurtdışı değerlendirme raporu çalışmalarına göre belirlenmiştir. İlgili rapor tarihinden sonra, Haziran 2011'de kadroya dahil olan 3 futbolcu ise transfer bedelleri ile senaryoya dahil edilmiştir.
 - **Alternatif Senaryo 2:**
 - a- 28 yaş ve üzeri oyuncularda, değer 1 yıllık ücretleri olarak öngörülmüştür. Bununla beraber, FIFA düzenlemeleri son dönemde ilgili konuda kulüp ile mutabakat sağlanması yolunu tavsiye etmektedir. Bu senaryoda asgari durum dikkate alınmıştır.
 - b- Son 2 yılda transfer edilen oyuncuların değeri, istisnai durumlar dışında transfer tutarı olarak alınmıştır.
 - c- Son 2 yılda kulübe gelen sözlü/yazılı transfer teklifi almış oyuncuların değeri, teklif değeri olarak öngörülmüştür.
 - d- Diğer oyuncular için değer ise takımda yer alan durumuna ve beklentilere göre öngörülmüştür.
3. Bosman kurallarına göre, 28 yaş ve üzeri oyuncular, son aldıkları yıllık ücret üzerinden, sözleşmelerinin bitimine 6 aydan az kalan oyuncular ise ücretsiz olarak kulüpten ayrılmak hakkına sahiptir.
4. İlgili değer rakamları oyuncuları cari performansının devam edeceği varsayımı üzerinden belirlenmiştir.
5. Belirtilen değerler, ileriye yönelik gerçekleşme ihtimaline göre iskonto edilmemiş değerlerdir.
6. Futbol akademisi değeri her bir A Takım değerlendirme senaryosuna göre 3 yöntem ile hesaplanmıştır;
 - a- A Takımda yer alan, altyapıdan gelen futbolcuların toplam değeri akademi değeri olarak öngörülmüştür.
 - b- A Takımda yer alan, altyapıdan gelen futbolcuların adedi ile, A Takımı ortalama oyuncu değeri çarpılarak bulunan değer akademi değeri olarak öngörülmüştür.
 - c- Alternatif Senaryo 1'e baz alınan raporda yer alan değer altyapı değeri olarak öngörülmüştür.
7. İlgili oyuncu değerleri, satış anında önemli farklılıklar gösterebilir.
8. İlgili çalışma, Fenerbahçe Spor Kulübü'nden alınan bilgilere göre oluşturulmuştur.
9. Oyuncu değerleri imaj hakkı gelirleri ile, bütün tasarrufun Fenerbahçe Spor Kulübü'nde olması nedeni ile ilişkilendirilmemiştir.

4.5. Sonuç

- *A Takım değerinin 124,473,440-130,750,000 EUR arasında olacağı öngörülmüştür.*
 - *Futbol Akademisi değerinin;*
 - a- *Alt yapıdan gelen A Takımı oyuncularının toplam değerine göre 9,650,000-11,750,000 EUR aralığında olacağı,*
 - b- *Alt yapıdan gelen oyuncuların adedi olan 9 oyuncunun, A Takımı ortalama oyuncu değeri ile çarpımına göre toplam değerinin 32,007,456-33,621,429 EUR aralığında olacağı*
 - c- *Alternatif Senaryo 1'e baz alınan raporda yer alan, altyapı değerinin 31,310,344 EUR olacağı*
- öngörülmüş olmaktadır.*

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında, Fenerbahçe Spor Kulübü Futbol Branşı'nın 134,123,440-164,371,429 EUR arasında değeri olacağı öngörülmüştür.